

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. birželio 8 d.
(OR. en)

10411/23
ADD 1

AG 48
INST 209
JAI 822

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. birželio 8 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 311 final
Dalykas:	KOMISIJOS KOMUNIKATO EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS TEISINGUMO TEISMUI, EUROPOS CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS AUDITO RŪMAMS, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI 1 PRIEDAS Pasiūlymas dėl tarpinstitucinio etikos organo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 311 final, Annex 1.

Pridedama: COM(2023) 311 final, Annex 1

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 06 08
COM(2023) 311 final

ANNEX 1

PRIEDAS

prie

**KOMISIJOS KOMUNIKATO EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ
TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS TEISINGUMO TEISMUI, EUROPOS
CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS AUDITO RŪMAMS, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Pasiūlymas dėl tarpinstitucinio etikos organo

PRIEDAS

Pasiūlymas

Europos Parlamento, Europos Vadovų Tarybos, Tarybos, Europos Komisijos, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, Europos Centrinio Banko, Audito Rūmų, Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto ir Regionų komiteto susitarimas, kuriuo įsteigiamas Tarpinstitucinis Europos Sąjungos sutarties 13 straipsnyje nurodytų institucijų ir patariamųjų organų narių etikos standartų organas

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 13 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Europos Sąjungos „institucine struktūra siekiama skatinti jos vertybes, siekti jos tikslų, tarnauti jos, jos piliečių ir valstybių narių interesams bei užtikrinti jos politikos ir veiksmų nuoseklumą, veiksmingumą ir tęstinumą“.

Vykdydamos atitinkamas savo misijas Europos institucijos turi pasikliauti nepriekaištingu savo narių elgesiu. Nariai privalo laikytis ES sutartyse nustatytų atskiriems institucijų nariams taikomų etikos principų ir pareigų ir iš jų išplaukiančių kiekvienos institucijos taisyklių.

Kad ES piliečiai pasitikėtų savo demokratiniams atstovams Europos institucijose ir institucijų veikimu, tų institucijų nariai turi laikytis aukščiausio nepriklausomumo ir sąžiningumo standartų.

Sutartyse nustatytos daugumos institucijų narių pareigos ir priskirta atsakomybė užtikrinti tinkamą institucijų narių elgesį jų nepriklausomumo ir sąžiningumo atžvilgiu. Sutartyse nustatyta institucine pusiausvyra užtikrinamas institucijų tarpusavio stabdžių ir atsvarų sistemos veikimas. Sutartyse visų pirma nustatytos procedūros, kurios sudaro sąlygas reaguoti į atskirų institucijų narių nusižengimus. Dauguma institucijų nusprendė šią sistemą ir atitinkamus individualius įpareigojimus nuodugniau įgyvendinti savo darbo tvarkos taisyklėmis arba narių elgesio kodeksais. Aktualios nuostatos:

Europos Parlamentas

Sutartyse nenustatyti aiškūs Europos Parlamento narių etiniai įpareigojimai arba aiškos taisyklės ar procedūros, kurių reikia laikytis nario etikos pažeidimo ES lygmeniu atveju. Parlamentas yra nustatęs taisykles Europos Parlamento narių elgesio kodekse, kuris pridedamas prie jo Darbo tvarkos taisyklių. Europos Parlamento narių elgesio kodekso 8 straipsnyje dėl procedūros, taikomos galimų Elgesio kodekso pažeidimų atveju, nustatyta:

1. Kai yra pagrindo manyti, kad Europos Parlamento narys galbūt pažeidė šį elgesio kodeksą, Parlamento pirmininkas turi apie tai informuoti Patariamąjį komitetą, išskyrus akivaizdžiai nepagrįstus atvejus.

2. Patariamasis komitetas nagrinėja galimo pažeidimo aplinkybes ir gali išklaudyti atitinkamą Parlamento narį. Atsižvelgdamas į savo išvadas, jis Parlamento pirmininkui pateikia rekomendaciją dėl galimo sprendimo.

Jei įtariama, kad patariamąjį komiteto nuolatinis ar atsarginis narys pažeidė elgesio kodeksą, atitinkamas narys susilaiko nuo dalyvavimo patariamąjį komiteto darbe, kai svarstomas tas tariamas pažeidimas.

3. Jei Parlamento pirmininkas, atsižvelgęs į šią rekomendaciją ir paprašęs atitinkamo Parlamento nario raštu pateikti pastabas, padaro išvadą, kad atitinkamas Parlamento narys pažeidė elgesio kodeksą, jis priima motyvuotą sprendimą, kuriuo skiriama nuobauda. Parlamento pirmininkas praneša tam Parlamento nariui apie savo motyvuotą sprendimą.

Nuobauda gali apimti vieną ar daugiau Darbo tvarkos taisyklių 176 straipsnio 4–6 dalyse išvardytas priemones.

4. Parlamento narys gali pasinaudoti vidaus skundų pateikimo tvarka, numatyta Darbo tvarkos taisyklių 177 straipsnyje.

Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių 176 straipsnio „Nuobaudos“ 4–6 dalys

4. Nuobauda gali apimti vieną ar kelias toliau išvardytas priemones:

- a) papeikimą;*
- b) teisės gauti dienpinigių išmoką atėmimą nuo dviejų iki trisdešimties dienų;*
- c) laikiną (nuo dviejų iki trisdešimties Parlamento arba bet kurio iš jo valdymo organų, komitetų ar delegacijų posėdžių dienų) uždraudimą dalyvauti visoje arba tam tikroje Parlamento veikloje, nedarant poveikio teisei balsuoti plenariniame posėdyje, su sąlyga, kad šiuo atveju griežtai laikomasi elgesio normų;*
- d) draudimą iki vienerių metų Parlamento nariui atstovauti Parlamentui tarpparlamentinėse delegacijose, tarpparlamentinėse konferencijose ar kituose tarpinstituciniuose forumuose;*
- e) teisės susipažinti su konfidencialia ar įslaptinta informacija apribojimą iki vienerių metų, jei nebuvo laikytasi konfidencialumo reikalavimų.*

5. 4 dalies b–e punktuose nustatytos priemonės gali būti padvigubintos, jei pažeidžiama pakartotinai arba jei Parlamento narys atsisako laikytis priemonių, kurių imtasi pagal 175 straipsnio 3 dalį.

6. Be to, Parlamento pirmininkas gali papildomai pateikti pasiūlymą Pirmininkų sueigai sustabdyti ar nutraukti vienus ar daugiau Parlamento nario, einančio tam tikras pareigas Parlamente, įgaliojimus, laikydamasis 21 straipsnyje nustatytos procedūros.

Europos Vadovų Taryba

ES sutarties 15 straipsnio 5 dalis

Europos Vadovų Taryba savo pirmininką išsirenka kvalifikuota balsų dauguma dvejų su puse metų kadencijai; pirmininkas gali būti perrenkamas dar vienai kadencijai. Nenumatytų kliūčių arba sunkaus nusižengimo atvejais Europos Vadovų Taryba ta pačia tvarka gali panaikinti pirmininko mandatą.

Papildomos elgesio, kurio tikimasi, taisyklės pateikiamos Europos Vadovų Tarybos pirmininko elgesio kodekse.

Taryba

Europos Sąjungos Tarybą sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės ministro lygio atstovą, kuris gali priimti įsipareigojimus atitinkamos valstybės narės vyriausybės vardu ir šios valstybės narės vardu balsuoti (ES sutarties 16 straipsnio 2 dalis). SESV 240 straipsnio 3 dalimi grindžiamose Tarybos darbo tvarkos taisyklėse jokių konkrečių etinių įpareigojimų atskiriems ministrams, atstovaujantiems valstybėms narėms Taryboje, nenustatyta. Šiuo atžvilgiu jos grindžiamos kiekvienos valstybės narės atsakomybe ir vidaus sprendimais užtikrinti, kad paskirtasis ministras tinkamai atstovautų jos balsui ir pozicijai Taryboje ir kad paskirtasis asmuo prisidėtų prie tinkamo Tarybos veikimo ir jį gerbtų.

Europos Komisija

SESV 245 straipsnis

Komisijos nariai susilaiko nuo bet kokios su savo pareigų pobūdžiu nesuderinamos veiklos. Valstybės narės gerbia jų nepriklausomumą ir nesiekia paveikti jų, kai jie atlieka savo užduotis.

Per savo kadenciją Komisijos nariai negali turėti jokio kito mokamo ar nemokamo darbo. Pradėdami eiti savo pareigas jie iškilmingai pasižada per savo kadenciją ir jai pasibaigus gerbti su savo pareigomis susijusius įsipareigojimus, ypač savo pareigą sąžiningai ir apdairiai elgtis nustoję eiti šias pareigas, sutikdami eiti tam tikras skiriamąsias pareigas ar gauti tam tikrą naudą. Pažeidus šiuos įsipareigojimus, Teisingumo Teismas, Tarybai, sprendžiant paprasta balsų dauguma, ar Komisijai kreipusis, gali nuspręsti, kad atitinkamas narys, atsižvelgiant į aplinkybes, arba atstatydinamas pagal 247 straipsnį, arba netenka teisės į pensiją ar kitas jam pakeičiančias išmokas.

Nariams taikomi įpareigojimai apibrėžiami ir paaiškinami Europos Komisijos narių elgesio kodekse (OL C 65, 2018 2 21, p. 7–20).

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 6 straipsnis (Protokolas Nr. 3)

Teisėjas gali būti atleistas iš pareigų arba netekti teisės į pensiją ar kitas vietoj jos mokamas išmokas tik tai tuo atveju, jei Teisingumo Teismo teisėjų ir generalinių advokatų vieninga nuomone jis nebeatitinka keliamų reikalavimų ar nevykdo su šiomis pareigomis susijusių įsipareigojimų. Pats teisėjas tokiuose svarstymuose nedalyvauja. Jeigu atitinkamas asmuo yra Bendrojo Teismo ar specializuoto teismo narys, Teismas sprendžia pasikonsultavęs su atitinkamu teismu.

Teismo kancleris perduoda Teismo sprendimą Europos Parlamento pirmininkui bei Komisijos pirmininkui ir praneša apie jį Tarybos pirmininkui.

Priėmus sprendimą atleisti teisėją iš pareigų, teisėjo vieta tampa laisva pranešus apie šį sprendimą Tarybos pirmininkui.

Įpareigojimai išsamiau paaiškinti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo narių ir buvusių narių elgesio kodekse (OL C 397, 2021 9 30, p. 1–8).

Europos Sąjungos Audito Rūmai

SESV 286 straipsnio 5 ir 6 dalys

5. Išskyrus įprasto pakeitimo ar mirties atvejus, Audito Rūmų nario kadencija baigiasi jam atsistatydinus arba jį atstatydinus Teisingumo Teismo sprendimu pagal 6 dalį.

6. Audito Rūmų narys gali būti atleistas iš pareigų arba netekti teisės į pensiją ar kitas vietoj jos mokamas išmokas tiksliai tuo atveju, kai Teisingumo Teismas Audito Rūmų prašymu pripažįsta, kad jis nebeatitinka keliamų reikalavimų ar nevykdo su šiomis pareigomis susijusių įsipareigojimų.

Įpareigojimai išsamiau išdėstyti Audito Rūmų narių ir buvusių narių elgesio kodekse (OL L 128, 2022 5 2, p. 102–113).

Europos Centrinis Bankas

Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto (Protokolas Nr. 4) 11 straipsnio 4 dalis dėl Vykdamosios valdybos narių

Jeigu Vykdamosios valdybos narys nebeatitinka šioms pareigoms keliamų reikalavimų arba yra kaltas padaręs sunkų nusižengimą, Teisingumo Teismas Valdančiosios tarybos arba Vykdamosios valdybos prašymu gali jį atstatydinti.

Etiniai įpareigojimai, taikomi Valdančiosios tarybos nariams ir Priežiūros valdybos nariams, kai jie vykdo savo, kaip aukšto lygio ECB organo narių, funkcijas, taip pat Vykdamosios valdybos nariams nustatyti ECB Aukšto lygio tarnautojų elgesio kodekse (OL C 478, 2022 12 16, p. 3–14).

Regionų komitetas

SESV 300 straipsnio 4 dalis

<...> Regionų komiteto narių nevaržo jokie privalomi nurodymai. Eidami savo pareigas, jie yra visiškai nepriklausomi ir veikia Sąjungos bendro intereso labui.

Ši nuostata nuodugniau įgyvendinama Elgesio kodeksu Europos regionų komiteto nariams (OL L 20, 2020 1 24, p. 17–23).

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas

SESV 300 straipsnio 4 dalis

Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto <...> narių nevaržo jokie privalomi nurodymai. Eidami savo pareigas, jie yra visiškai nepriklausomi ir veikia Sąjungos bendro intereso labui.

Ši nuostata nuodugniau įgyvendinama Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto darbo tvarkos taisyklėmis ir narių elgesio kodeksu (OL L 149, 2022 5 31, p. 1–54).

Taigi Sutartyse nustatyta diferencijuota sistema, susijusi su individualiais institucijų narių įpareigojimais ir procedūra, kurios reikia laikytis netinkamo elgesio atveju. Dauguma institucijų nusprendė šią sistemą ir atitinkamus individualius įpareigojimus įgyvendinti nuodugniau. Tos institucijos savo darbo tvarkos taisyklėse arba savo narių elgesio

kodeksuose yra priėmusios vidaus taisykles ir paprastai savo atitinkamam pirmininkui yra suteikusias ypatingą atsakomybę už šių taisyklių taikymą. Paprastai jos taip pat yra įsteigusios vidaus patariamąjį organą, kuris padeda institucijoms priimti sprendimus dėl visų ar tam tikrų individualių jų narių įpareigojimų. Šiuo metu nėra mechanizmo ar forumo, kuriame institucijos galėtų aptarti ar koordinuoti šias vidaus priemones, net ir tose srityse, kuriose esama didelių institucijų ir jų narių panašumų. Taip pat nėra vienos vietos, kur būtų galima viešai susipažinti su visų institucijų nariams taikomomis etikos taisyklėmis ir priemonėmis.

2019 m. liepos 16 d. paskelbtose Komisijos Pirmininkės politinėse gairėse pritarta, kad būtų įsteigtas bendras visoms ES institucijoms nepriklausomas etikos organas, kurio tikslas – užtikrinti pasitikėjimą ES institucijų etika, sąžiningumu ir skaidrumu.

2019–2021 m. Europos Parlamentas ėmėsi darbo, kad parengtų pranešimą savo iniciatyva dėl skaidrumo ir sąžiningumo didinimo ES institucijose įsteigiant nepriklausomą ES etikos organą. Jo rezoliucija buvo priimta 2021 m. rugsėjo 16 d. 2022 m. vasario 18 d. Komisija išsiuntė Parlamentui oficialų atsakymą. Vėliau, 2023 m. vasario 16 d., buvo priimta rezoliucija, kurioje raginama įsteigti etikos organą.

Bendras visoms institucijoms etikos organas sudarys sąlygas parengti bendrus minimaliuosius institucijų narių elgesio standartus. Taip pirmą kartą visoms institucijoms bus suteikta galimybė spręsti savo narių etikos standartų klausimą kaip bendrą tarpinstitucinės svarbos klausimą. Kalbant apie ES institucijų darbuotojus, Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatuose ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygose jau nustatytas išsamus etikos ir drausminių priemonių taisyklių ir procedūrų rinkinys, kuris taikomas visų ES institucijų, organų, tarnybų ir agentūrų darbuotojams. Taip užtikrinami visiems ES tarnautojams vienodi standartai ir taisyklės, kurie gali būti patikslinti kiekvienos institucijos priimtomis įgyvendinimo taisyklėmis. Siekiant skaidrumo ir nuoseklaus Tarnybos nuostatų taikymo, Tarnybos nuostatų įgyvendinimo taisyklės kaupiamos Europos Sąjungos Teisingumo Teismo tvarkomame registre, o Komisija kas trejus metus Europos Parlamentui ir Tarybai dėl jų teikia ataskaitą (Tarnybos nuostatų 110 straipsnis). Šios pastangos palaikomos nusistovėjusių struktūrų ir mechanizmų, kurie padeda užtikrinti bendrą tarpinstitucinį požiūrį, kai jo reikia laikytis sprendžiant konkretų klausimą. Komisijos nuomone, taikant šias nusistovėjusias struktūras ir mechanizmus reikėtų pirmumo tvarka išnagrinėti galimybes dalytis gerąja patirtimi bei įgytomis žiniomis ir prireikus nustatyti sritis, kuriose reikėtų toliau derinti darbuotojams taikomas taisykles.

Darbuotojams šis susitarimas netaikomas, nes jau egzistuoja tarpinstituciniai darbuotojų etikos klausimų koordinavimo mechanizmai. Šio susitarimo šalys, laikydamosi Tarnybos nuostatų ir pasitelkdamos Administracijos vadovų kolegiją, turėtų įsipareigoti siekti lygiaverčio lygio standartų, atitinkančio tuos, kuriuos organas patvirtino generalinių direktorių ir lygiavertės pareigas einančių asmenų atžvilgiu.

Tačiau tokių oficialių tarpinstitucinių mechanizmų ir bendrų standartų, kokie taikomi darbuotojams, institucijų nariams nėra, todėl būtent jie sudaro pridėtinę etikos organo, apimančio visų ES institucijų ir patariamųjų organų narius, naudą.

Sprendimai dėl kiekvienos institucijos vidaus etikos taisyklių priėmimo ir taikymo turėtų būti priimami kiekvienai institucijai ir toliau naudojantis savo įgaliojimais. Už vidaus taisyklių taikymą visų pirma atsako kiekviena institucija, laikydamosi Sutartyse nustatytos institucinės pusiausvyros sistemos, apimančios stabdžių ir atsvarų sistemą. Institucijos negali atsisakyti naudotis Sutartimis joms suteiktais atitinkamais įgaliojimais.

Jos negali perduoti atsakomybės už savo narių elgesį ir savo prerogatyvos reaguoti į atskirų narių etikos taisyklių pažeidimus. Tačiau, pasinaudodamos savo administraciniu savarankiškumu, jos gali nuspręsti įsteigti patariamąjį organą ir pasinaudoti jo pagalba rengiant bendrus minimaliuosius atskirų narių etiško elgesio standartus ir svarstant klausimus, susijusius su atitinkamų jų nariams taikomų vidaus etikos taisyklių ir procedūrų rengimu.

Šio organo įsteigimas netrukdytų Europos kovos su sukčiavimu tarnybai, Europos prokuratūrai, nacionalinėms policijos bei baudžiamojo persekiojimo institucijoms ir Europos ombudsmenui atlikti tyrimo funkcijų ir jų niekaip neapribos, todėl su jų atitinkamais įgaliojimais nesidubliuos.

Šiuo susitarimu nepažeidžiamas 2021 m. Tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro, kurį sudarė Parlamentas, Taryba ir Komisija, ir 1999 m. gegužės 25 d. Tarpinstitucinis susitarimas tarp Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Komisijos dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos atliekamų vidaus tyrimų.

Siekiant užtikrinti atsakomybę ir suteikti pridėtinę vertę, etikos organas turėtų būti visoms institucijoms ir patariamiesiems organams bendras struktūrinis vienetas, teikiantis joms rekomendacijas ir pagalbą, konsultuodamas jų sutartais klausimais ir būdais.

Siekdama įgyvendinti savo įsipareigojimą remti visoms institucijoms ir patariamiesiems organams bendro etikos organo sukūrimą, Komisija teikia pasiūlymą dėl šių institucijų ir patariamųjų organų susitarimo; jis bus perduotas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos Sąjungos Teisingumo Teismui, Europos Centriniam Bankui, Europos Audito Rūmams, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui. Laikantis lojalaus bendradarbiavimo principo svarbu, kad tarpinstitucinis susitarimas būtų pasiektas kuo greičiau, kad etikos organas galėtų būti įsteigtas iki kitų Europos Parlamento rinkimų. Įsigaliojus šiam susitarimui, jo visateise šalimi, pateikęs prašymą, taip pat gali tapti Europos investicijų bankas. Jis šio susitarimo šalimi tampa nuo tos dienos, kai paskiria atstovą į etikos organą. Jam visapusiškai taikomi visi standartai, kuriuos etikos organas galėtų būti parengęs iki faktinio Europos investicijų banko prisijungimo prie šio susitarimo.

Sąjungos organai, tarnybos ir agentūros, kurie nėra dalyvaujančios institucijos, gali išreikšti norą visus esamus ar būsimus etikos organo parengtus bendrus standartus savanoriškai taikyti taisyklėms, galiojančioms asmenims, kurie eina panašias į šiame susitarime numatytas pareigas, išskyrus jų darbuotojus. Tokiu atveju jie dalyvaus keičiantis nuomonėmis su etikos organo nariais dėl atitinkamų savo vidaus taisyklių, susijusių su sritimis, kuriose standartai buvo parengti. Jie paskirs atstovą, kuris dalyvaus tokiame konkrečiame pasikeitime nuomonėmis. Nuomonėmis taip pat bus keičiamasi, kai bus rengiami nauji arba atnaujinami esami standartai.

Pasiūlymas

Europos Parlamento, Europos Vadovų Tarybos, Tarybos, Europos Komisijos, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, Europos Centrinio Banko, Audito Rūmų, Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto ir Regionų komiteto susitarimas, kuriuo įsteigiamas Tarpinstitucinis Europos Sąjungos sutarties 13 straipsnyje nurodytų institucijų ir patariamųjų organų narių etikos standartų organas

EUROPOS PARLAMENTAS,

EUROPOS VADOVŲ TARYBA,

TARYBA,

EUROPOS KOMISIJA,

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS,

EUROPOS CENTRINIS BANKAS,

AUDITO RŪMAI,

EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETAS

IR EUROPOS REGIONŲ KOMITETAS

kadangi:

- (1) Susitarimo tikslas – įsteigti Tarpinstitucinį Europos Sąjungos sutarties 13 straipsnio 1 ir 4 dalyse išvardytų Sąjungos institucijų ir patariamųjų organų narių etikos standartų organą (toliau – Etikos organas). Įsigaliojus Susitarimui, jo visateise Šalimi, pateikęs prašymą, taip pat gali tapti Europos investicijų bankas;
- (2) Sąjungos organai, tarnybos ir agentūros, kurie nėra Susitarimo Šalys, gali nuspręsti visus esamus ir būsimus Etikos organo parengtus bendrus minimaliuosius standartus savanoriškai taikyti taisyklėms, galiojančioms asmenims, kurie eina panašias į Susitarime numatytas pareigas, išskyrus jų darbuotojus;
- (3) Etikos organo veikla neturėtų pažeisti Sutartyse nustatytos Šalių kompetencijos ar daryti įtakos jų atitinkamiems vidaus organizaciniams įgaliojimams arba Sutartyse nustatytai stabdžių ir atsvarų sistemai. Ji taip pat nepažeidžia Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (toliau – OLAF), kuri turi plačius įgaliojimus ir patirties tiriant šiurkščius narių profesinių pareigų pažeidimus, įgaliojimų. OLAF įgaliojimus turėtų pripažinti ir visapusiškai padėti vykdyti visos institucijos, organai, tarnybos ir agentūros ;
- (4) visos Sąjungos veiksmingumas priklauso nuo jos legitimumo, o šis savo ruožtu priklauso nuo piliečių pasitikėjimo. Kad Sąjungos piliečiai toliau pasitikėtų Sąjungos institucijų politiniu, teisėkūros ir administraciniu darbu, labai svarbu paisyti etikos, sąžiningumo ir skaidrumo principų;
- (5) ypatinga atsakomybė visapusiškai laikytis Sutartyse ir iš jų išplaukiančiose kiekvienos institucijos taisyklėse nustatytų etikos principų ir įsipareigojimų ir juos vykdyti tenka Sąjungos institucijų ir patariamųjų organų nariams;
- (6) svarbu ne tik tai, kad visos Sąjungos institucijos ir patariamieji organai nustatytų ir taikytų aiškias ir skaidrias taisykles, bet ir tai, kad jie taikytų tokius pat minimaliuosius sąžiningumo bei nepriklausomumo standartus ir atitinkamų etikos taisyklių laikymosi užtikrinimo mechanizmus;

- (7) todėl Etikos organo uždaviniai turėtų būti: nustatytoje srityje parengti bendrus minimaliuosius standartus, keistis nuomonėmis dėl institucijos ar patarimojo organo atlikto savo vidaus taisyklių suderinamumo su tais parengtais standartais įsivertinimo ir skatinti institucijų bendradarbiavimą šioje srityje;
- (8) atliktu įsivertinimu grindžiamas keitimasis nuomonėmis turėtų būti taikomas ir Sąjungos organams, tarnyboms ir agentūroms, kurie nėra Susitarimo Šalys, bet pasirenka savanoriškai taikyti visą bendrą minimaliųjų standartų rinkinį. Tam jie turėtų paskirti tokiam pasikeitimui nuomonėmis dalyvausiantį atstovą;
- (9) kiekviena Šalis, į Etikos organą skirdama savo tikruosius ir pakaitinius atstovus, turėtų siekti užtikrinti lyčių lygybę. Visas Etikos organas, kurį sudaro (tikrieji ir pakaitiniai) nariai, įskaitant pirmininką, ir nepriklausomi ekspertai, turėtų būti formuojamas siekiant užtikrinti lyčių pusiausvyrą;
- (10) jokia Susitarimo nuostata neturėtų trukdyti Šaliai nustatyti griežtesnių reikalavimų savo nariams, visų pirma atsižvelgiant į konkrečią riziką, susijusią su Šalies arba jos narių įgaliojimais ir užduotimis;
- (11) jokia Susitarimo nuostata jokiais aplinkybėmis neturėtų būti laikoma pagrindu sušvelninti standartus, kuriuos viena iš Šalių jau taiko Susitarime aptariamais klausimais;
- (12) įgyvendindamos Susitarimą, Šalys visada turėtų veikti vadovaudamosi abipusio lojalaus bendradarbiavimo principu;
- (13) Susitarimą Šalys pasirašo po to, kai užbaigia tam tikslui skirtas atitinkamas vidaus procedūras,

SUSITARĖ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Susitarimu įsteigiamas Tarpinstitucinis Europos Parlamento, Europos Vadovų Tarybos, Tarybos, Europos Komisijos, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, Europos Centrinio Banko, Audito Rūmų, Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto ir Regionų komiteto (toliau – Šalys) narių etikos standartų organas (toliau – Etikos organas). Juo taip pat nustatoma šio Etikos organo sistema ir veikimo principai.
2. Susitarimo visateise Šalimi, pateikęs prašymą, taip pat tampa Europos investicijų bankas. Jo dalyvavimas Etikos organo veikloje įsigalioja nuo dienos, kurią jis paskiria atstovą į Etikos organą pagal 3 straipsnį. Europos investicijų bankui visapusiškai taikomi visi bendri minimalieji standartai, kuriuos Etikos organas galėtų būti parengęs iki jo faktinio prisijungimo prie Susitarimo.

2 straipsnis

Apibrėžtys

1. Susitarime Šalių nariai – tai:
 - a) Europos Parlamento nariai;
 - b) Europos Vadovų Tarybos pirmininkas;
 - c) Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės ministrų lygmens atstovai;
 - d) Europos Komisijos nariai;
 - e) Europos Sąjungos Teisingumo Teismo nariai;
 - f) Audito Rūmų nariai;
 - g) Europos Centrinio Banko vykdomosios valdybos, valdančiosios tarybos ir priežiūros valdybos nariai, kai jie vykdo savo funkcijas;
 - h) Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nariai;
 - i) Europos regionų komiteto nariai.
2. Jei Europos investicijų bankas tampa Šalimi pagal 1 straipsnio 2 dalį, šio straipsnio 1 dalyje pateikta apibrėžtis taikoma ir Europos investicijų banko Valdymo komiteto nariams bei Direktorių valdybos nariams, kai jie vykdo savo funkcijas.

3 straipsnis

Etikos organo nariai

1. Etikos organe kiekvienai Šaliai atstovauja vienas narys. Šiuo tikslu kiekviena Šalis paskiria po tikrąjį atstovą ir po pakaitinį atstovą, kuris eina Etikos organo nario pareigas, kai visateisio atstovo nėra arba jis negali dalyvauti. Tikrieji ir pakaitiniai atstovai paskiriami ne vėliau kaip per du mėnesius nuo Susitarimo įsigaliojimo dienos. Kiekviena Šalis, skirdama savo tikruosius ir pakaitinius atstovus, siekia užtikrinti lyčių lygybę.
2. Tikrasis Etikos organo atstovas iš esmės yra pirmininko pavaduotojo lygmens arba lygiavertės pareigas užimantis asmuo.
3. Kiekviena Šalis turi teisę savo nuožiūra pakeisti savo tikrąjį arba pakaitinį atstovą, tačiau visada stengiasi užtikrinti tikrųjų ir pakaitinių atstovų lyčių lygybę. Bet kuriuo atveju tikrojo atstovo arba pakaitinio atstovo kadencija automatiškai baigiasi:
 - a) kai atstovas nustoja eiti pareigas Sąjungos institucijoje ar patariamajame organe, kuriam jis atstovauja;

- b) praėjus penkeriems metams po pirmojo paskyrimo tikruoju arba pakaitiniu atstovu.

4 straipsnis

Pirmininkas

1. Kiekviena Šalis Etikos organui rotacijos tvarka pirmininkauja vienus metus. Rotacija vykdoma laikantis Sutarties 13 straipsnio 1 dalyje nustatytos institucijų eilės tvarkos. Pasibaigus Sutarties 13 straipsnio 1 dalyje išvardytų Šalių pirmininkavimui, rotacijos tvarka toliau pirmininkauja du patariamieji organai, nurodyti Sutarties 13 straipsnio 4 dalyje. Jei Europos investicijų bankas tampa Šalimi pagal 1 straipsnio 2 dalį, tuomet pirmininkavimas perleidžiamas jam.
2. Pirmininkas organizuoja Etikos organo darbą, užtikrindamas, kad būtų imamasi tinkamų organizacinių ir procedūrinių priemonių, ir visus Etikos organo narius supažindina su visa reikiama informacija ir dokumentais.

5 straipsnis

Nepriklausomi ekspertai

1. Etikos organui padeda penki nepriklausomi ekspertai, kurie stebėtojų teisėmis dalyvauja visuose Etikos organo posėdžiuose ir konsultuoja Etikos organo narius visais etikos klausimais, susijusiais su Etikos organo įgaliojimais.
2. Nepriklausomi ekspertai skiriami bendru Šalių susitarimu, atsižvelgiant į jų kompetenciją, patirtį, nepriklausomumą ir profesines savybes. Jie turi būti nepriekaištingos profesinės reputacijos ir turėti patirties, įgytos einant aukštas pareigas Europos, nacionalinėse ar tarptautinėse viešosiose organizacijose. Jie paskiriami Komisijos nustatyta tvarka ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo Susitarimo įsigaliojimo.
3. Nepriklausomi ekspertai pasirašo deklaraciją dėl interesų konfliktų nebuvimo. Jei institucija, įgaliota sudaryti darbo sutartis, nustato interesų konfliktą, ji kreipiasi į Etikos organą prašydama pateikti nuomonę.
4. Skirdamos nepriklausomus ekspertus, Šalys siekia užtikrinti lyčių pusiausvyrą.
5. Nepriklausomi ekspertai skiriami trejų metų kadencijai, kuri gali būti pratęsta vieną kartą. Jei nepriklausomas ekspertas nustoja eiti pareigas nepasibaigus trejų metų kadencijai, Šalys bendru sutarimu trejiems metams paskiria naują nepriklausomą ekspertą.
6. Nepriklausomiems ekspertams Komisija suteikia specialiojo patarėjo statusą ir jie yra administraciškai pavaldūs Komisijai. Jiems kompensuojamos kelionės ir nakvynės išlaidos, kurias jie patiria eidami savo pareigas. Jiems už kiekvieną darbo dieną mokami dienpinigiai, kurie apskaičiuojami remiantis AD12 lygio pareigūno atlygiu.

6 straipsnis

Igaliojimai

1. Etikos organas padeda skatinti bendrą Šalių etikos ir skaidrumo kultūrą, visų pirma rengdamas minimaliuosius bendrus Šalių narių elgesio standartus (toliau – standartai) ir skatindamas keitimąsi geriausia patirtimi šiuo klausimu.
2. Etikos organo užduotys:
 - a) parengti Šalių narių elgesio standartus 7 straipsnyje nurodytose srityse;
 - b) atnaujinti standartus pagal 8 straipsnį;
 - c) keistis nuomonėmis, remiantis kiekvienos Šalies arba savanoriškai dalyvaujančio Sąjungos organo, tarnybos ar agentūros atliktu savo vidaus taisyklių suderinamumo su standartais įsivertinimu, atitinkamai pagal 9 ir 19 straipsnius;
 - d) skatinti Šalių bendradarbiavimą bendro intereso klausimais, susijusiais su jų narių elgesio vidaus taisyklėmis, taip pat keitimąsi nuomonėmis su bet kuria kita Europos, nacionaline ar tarptautine organizacija, kurios veikla yra aktuali nustatant standartus;
 - e) rengti metinę ataskaitą pagal 17 straipsnį.
3. Etikos organo veikla nepažeidžia Šalių kompetencijos ir neturi įtakos jų atitinkamiems vidaus organizaciniais įgaliojimams. Visų pirma, Etikos organas nėra kompetentingas spręsti dėl Šalies vidaus taisyklių taikymo atskirais atvejais.

7 straipsnis

Bendrų minimaliųjų standartų rengimas

1. Etikos organas rengia visų Šalių narių elgesio standartus. Standartai rengiami atsižvelgiant į Sutartyse Šalių nariams nustatytus įpareigojimus ir į jų įgaliojimų ar viešųjų pareigų pobūdį ir kiekvienos Šalies ypatumus. Standartai neturi įtakos Sutartyse nustatytai stabdžių ir atsvarų sistemai.
2. Standartai yra susiję su šiais klausimais:
 - a) interesais ir turtu, kuriuos turi deklaruoti Šalių nariai;
 - b) Šalių narių išorine veikla jų kadencijos metu;
 - c) dovanų, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų, kelionių, kurias Šalių nariams jų kadencijos metu siūlo trečiosios šalys, priėmimu;
 - d) Šalių narių apdovanojimų, pasižymėjimo ženklų, premijų ir garbės ženklų priėmimu jų kadencijos metu;
 - e) Šalių narių veikla pasibaigus jų kadencijai;

- f) sąlygų taikymo ir papildomomis skaidrumo užtikrinimo priemonėmis, nurodytomis 2021 m. gegužės 20 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl privalomo skaidrumo registro¹ ir patenkančiomis į jo taikymo sritį, ypač kiek jos susijusios su Šalių narių susitikimais su interesų grupių atstovais, apibrėžtais to susitarimo 2 straipsnio a punkte.
3. Etikos organas taip pat parengia bendrus minimaliuosius standartus, susijusius su:
- a) bendrosiomis procedūromis, kurias Šalys nustato siekdamas užtikrinti, kad būtų laikomasi, ir stebėti, kaip laikomasi jų vidaus taisyklių 2 dalyje nurodytose srityse, įskaitant informuotumo didinimo veiksmus, vidaus etikos organų sudėtį ir užduotis, pranešimų atitinkamai Šaliai teikimo mechanizmus, jei kyla įtarimų dėl taisyklių pažeidimo, ir, be kita ko, tolesnius su pranešimu susijusius veiksmus bei pranešėjų apsaugą nuo atsakomųjų veiksmų, įskaitant priekabiavimo, susijusio su Šalių nariais, atvejus, ir pažeidimų atveju sankcijų inicijavimo arba priėmimo procedūras;
 - b) 2 dalyje nurodytose srityse surinktos informacijos viešinimo reikalavimais.
4. Jei visos Šalys sutinka, gali būti parengti kiti bendri kitų sričių, nei išvardytos 2 ir 3 dalyse, minimalieji standartai.
5. Etikos organo nariai dėl standartų susitaria bendru sutarimu, laikydamiesi lojalaus bendradarbiavimo principo.
6. Etikos organo nariai dėl standartų susitaria per šešis mėnesius nuo narių ir nepriklausomų ekspertų paskyrimo pagal 3 straipsnio 1 dalį ir 5 straipsnio 2 dalį ir nuo sprendimo dėl naujų standartų rengimo priėmimo pagal 4 dalį.
7. Standartai įforminami raštu ir, tinkamai atsižvelgiant į kiekvienos Šalies savarankiškumą, perduodami visoms Šalims. Šalys įsipareigoja juos įgyvendinti savo vidaus taisyklėmis, taikomomis jų narių elgesiui. Standartai skelbiami viešai 18 straipsnyje nurodytoje Etikos organo interneto svetainėje.

8 straipsnis

Bendrų minimaliųjų standartų atnaujinimas

1. Etikos organas įvertina būtinybę atnaujinti galiojančius standartus, jei vienas ar daugiau Etikos organo narių mano, kad tokia peržiūra yra būtina.
2. Peržiūra gali būti laikoma būtina visų pirma dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos pokyčių, naujų ar pakeistų tarptautinių organizacijų etikos standartų, naujų techninių pokyčių arba, pakartotinai kylant klausimams, poreikio paaiškinti esamus standartus.

¹ OL L 207, 2021 6 11, p. 1.

3. Esami standartai atnaujinami pagal 7 straipsnio 5 ir 7 dalis.

9 straipsnis

Pasikeitimas nuomonėmis dėl Šalių įsivertinimo

1. Kiekviena Šalis atlieka raštišką savo vidaus taisyklių ir jų suderinamumo su standartais, parengtais pagal 7 straipsnį, bei visais pagal 8 straipsnį atnaujintais esamais standartais įsivertinimą.
2. Kiekviena Šalis įsivertinimą užbaigia ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo standarto priėmimo arba atnaujinimo.
3. Atitinkama Šalis įsivertinimą pateikia Etikos organo posėdyje.
4. Per du mėnesius nuo kiekvieno įsivertinimo pateikimo dienos nepriklausomi ekspertai dėl kiekvieno iš jų parengia nuomonę raštu. Jei ekspertų nuomonė priimama ne vieningai, kartu pateikiama ir skirtinga nuomonė. Ekspertų svarstymai yra konfidencialūs.
5. Per du mėnesius nuo 4 dalyje nurodytos raštu parengtos nuomonės gavimo dienos Etikos organas, remdamasis įsivertinimu ir ta nuomone, pasikeičia nuomonėmis.
6. Sekretoriatas parengia ataskaitą, kurioje apibendrinamas 5 dalyje nurodytas pasikeitimas nuomonėmis ir pateikiamos baigiamosios pastabos. Prieš patvirtindamas ataskaitą, Etikos organas gali ją iš dalies pakeisti. Jis per 5 dalyje nurodytus du mėnesius ataskaitą patvirtina bendru sutarimu. Nepriklausomų ekspertų nuomonė sudaro ataskaitos dalį.
7. Kiekviena Šalis savo vidaus taisyklės atnauja bet kuriuo metu po to, kai Etikos organas priima standartus, bet ne vėliau kaip per keturis mėnesius po to, kai Etikos organas patvirtina ataskaitą.
8. Nei 5 dalyje nurodytas pasikeitimas nuomonėmis, nei 6 dalyje nurodyta ataskaita neturi privalomos ar teisinės galios.
9. 1 dalyje nurodytas įsivertinimas ir 6 dalyje nurodyta ataskaita skelbiami viešai pagal 18 straipsnį.

10 straipsnis

Keitimasis geriausia patirtimi

1. Etikos organas kasmet rengia susitikimus, kurių konkretus tikslas – aptarti bendro intereso etikos srityje klausimus ir Šalims pasikeisti geriausia patirtimi.
2. Į 1 dalyje nurodytą posėdį Etikos organas gali pakviesti bet kurios kitos viešosios nacionalinės, Europos ar tarptautinės organizacijos, kurios veikla laikoma aktualia nustatant standartus, atstovus.

11 straipsnis

Posėdžiai

1. Posėdžius sušaukia pirmininkas.
2. Be 7–10 straipsniuose nurodytų posėdžių, pirmininkas savo iniciatyva arba bet kurios Šalies prašymu ir per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos gali sušaukti papildomus posėdžius bendro intereso klausimams aptarti.

12 straipsnis

Procedūra interesų konfliktų atveju

1. Etikos organo nariai ir nepriklausomi ekspertai nedelsdami praneša pirmininkui apie bet kokiais aplinkybėmis, kurios galėtų pakenkti arba būti suvokiamos kaip kenkiančios jų nepriklausomumui ar nešališkumui atliekant užduotis Etikos organe.
2. Kai pagal 1 dalį pateikiama deklaracija:
 - a) atitinkamą narį pakeičia jo pakaitinis narys tol, kol jis negali dalyvauti Etikos organo veikloje. Jei deklaraciją pateikia pirmininkas, jį laikinai pakeičia narys, kuris tuo metu atstovauja institucijai, kurios atstovas pagal 4 straipsnio 1 dalyje apibrėžtą rotacijos principą toliau perims pirmininko pareigas;
 - b) atitinkamas nepriklausomas ekspertas susilaiko nuo dalyvavimo pasikeičiant nuomonėmis su kitais ekspertais tol, kol tęsiasi interesų konflikto situacija.

13 straipsnis

Darbo tvarkos taisyklės

1. Etikos organas savo darbo tvarkos taisykles priima per tris mėnesius nuo narių ir nepriklausomų ekspertų paskyrimo; taisyklės skelbiamos viešai.
2. Darbo tvarkos taisyklėse išsamiai išdėstomos priemonės, būtinos veiksmingam Susitarimo įgyvendinimui užtikrinti.

14 straipsnis

Išlaidų kompensavimas

Visas išlaidas, kurias Etikos organo narys arba pakaitinis narys patiria vykdydamas savo pareigas Etikos organe, padengia Šalis, kuriai jis priklauso.

15 straipsnis

Sekretoriatas

1. Sekretoriatas yra jungtinė veiklos struktūra, sudaryta Etikos organo veikimui valdyti. Jį sudaro skyrių vadovai arba jiems prilygstantys asmenys, atsakingi už kiekvienos Šalies narių ir jų atitinkamų darbuotojų etikos taisykles (toliau – skyrių vadovai).
2. Sekretoriatas oficialiai įkuriamas Komisijoje ir jo veiklą koordinuoja skyriaus vadovas, kuris Komisijoje yra atsakingas už Komisijos narių etikos taisykles, arba pareigūnas, kurį tam tikslui specialiai paskiria Komisija, susitarusi su kitomis Šalimis (toliau – koordinatorius). Koordinatorius atstovauja sekretoriatui ir prižiūri jo kasdienį darbą, vadovaudamasis bendru Šalių interesu.
3. Sekretoriatas:
 - a) yra atskaitingas Etikos organui, rengia jo posėdžius, teikia operacinę pagalbą atliekant jo užduotis ir rengia 9 straipsnio 6 dalyje nurodytą ataskaitą;
 - b) rengia 17 straipsnyje nurodytos metinės ataskaitos projektą;
 - c) vykdo bet kokią kitą veiklą, kuri yra reikalinga Susitarimui veiksmingai įgyvendinti;
 - d) visą Etikos organo gaunamą ir siunčiamą korespondenciją nukreipia pirmininkui ir (arba) su korespondencija susijusiai Šaliai.

16 straipsnis

Ištekliai

1. Kad būtų užtikrintas veiksmingas Susitarimo įgyvendinimas, Šalys savo generalinių sekretorių arba lygiavertes pareigas einančių asmenų susitarimo memorandumu, dėl kurio turi būti susitarta per tris mėnesius nuo narių ir nepriklausomų ekspertų paskyrimo, įsipareigoja skirti Sekretoriatui būtinus žmogiškuosius, administracinius, techninius ir finansinius išteklius, įskaitant pakankamą skaičių darbuotojų.
2. Šalys lygiomis dalimis padengia 5 straipsnyje nurodytų nepriklausomų ekspertų išlaidas. Finansinių metų pradžioje jos suteikia Komisijai metinę finansinę kompensaciją.
3. Visi Etikos organo prašymai, kuriems įgyvendinti reikia papildomų išskirtinio pobūdžio administracinių išlaidų, pateikiami Šalims; šios Etikos organo biudžeto prašymus kasmet peržiūri ir tvirtina pagal savo atitinkamas vidaus taisykles ir procedūras.

17 straipsnis

Metinė ataskaita

1. Po diskusijų 10 straipsnyje nurodytame posėdyje Etikos organas bendru sutarimu priima metinę praėjusių metų Etikos organo veiklos ataskaitą.

2. Metinė ataskaita skelbiama viešai Etikos organo interneto svetainėje.

18 straipsnis

Interneto svetainė

1. Etikos organas tvarko interneto svetainę, kurioje viešai skelbiama visa su jo veikla susijusi informacija.
2. Interneto svetainėje visų pirma pateikiama ši informacija:
 - a) Etikos organo sudėtis, posėdžių grafikas ir darbotvarkės;
 - b) standartai, parengti pagal 7 straipsnį ir, jei taikoma, atnaujinti pagal 8 straipsnį;
 - c) 9 straipsnio 1 ir 6 dalyse nurodyti įsivertinimo dokumentai ir ataskaitos;
 - d) visos taisyklės, kurias visos Šalys taiko į standartų taikymo sritį patenkančiose srityse.

Joje taip pat pateikiama analogiška kitų pagal 19 straipsnį savanoriškai dalyvaujančių subjektų informacija.

19 straipsnis

Savanoriškas Sąjungos organų, tarnybų ir agentūrų, kurie nėra Susitarimo Šalys, dalyvavimas

1. Sąjungos organai, tarnybos ir agentūros, kurie nėra Susitarimo Šalys, gali pranešti Etikos organui apie savo pageidavimą visus esamus ir būsimus standartus savanoriškai taikyti taisyklėms, galiojančioms asmenims, kurie eina panašias į 2 straipsnyje nurodytas pareigas, išskyrus jų darbuotojus.
2. Etikos organas pakviečia atitinkamą Sąjungos organą, tarnybą ar agentūrą raštu atlikti savo vidaus taisyklių ir jų suderinamumo su standartais įsivertinimą ir paskirti atstovą, kuris dalyvautų keičiantis nuomonėmis su Etikos organo nariais. Atitinkamai taikomos 9 straipsnio 3–9 dalys.
3. 2 dalis *mutatis mutandis* taikoma, kai Etikos organas rengia naujus arba atnaujina esamus standartus.

20 straipsnis

Peržiūra

Praėjus dvejiems metams po Susitarimo įsigaliojimo, o vėliau – reguliariai, Šalys įvertina jo įgyvendinimą, siekdamos pririnkus pagerinti ir sustiprinti Etikos organo veiklą arba peržiūrėti Susitarimą.

21 straipsnis

Baigiamosios nuostatos

1. Susitarimas Šalims yra privalomas. Jis įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. Įgyvendindamos Susitarimą, Šalys veikia vadovaudamosi lojalaus tarpusavio bendradarbiavimo principu.

Priimta (Briuselyje) [data]

*Europos Parlamento
vardu*

...

*Europos Vadovų
Tarybos vardu*

...

Tarybos vardu

...

*Europos Komisijos
vardu*

...

*Europos Sąjungos
Teisingumo Teismo
vardu*

....

*Europos Centrinio
Banko vardu*

....

Audito Rūmų vardu

....

*Ekonomikos ir
socialinių reikalų
komiteto vardu*

...

Regionų komiteto vardu

...